

τῆς ὁποίας τὸ γραφεῖον κεῖται εἰς τὸν ἀριθ. 1. τῆς Place royale εἰς Παρισίους.

Τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἀτμόπλοια ἀναχωροῦσι κατὰ δεκαπενθημερίαν. Καταπλέουσι δὲ εἰς Λιβόρνον, Μελίτην καὶ Σύραν, ὅπου οἱ δι' Ἀθήνας ἐπιβάται μεταβαίνουν εἰς τὰ Αὐστριακὰ ἀτμόπλοια τοῦ Λούδ.

Διὰ τὴν πρώτην θέσιν ἕκαστος ἐπιβάτης πληρώνει φρ. 315, διὰ δὲ τὴν δευτέραν 185. Τῆς δὲ προφῆς ἡ τιμὴ εἶναι ἡ αὐτὴ ὡς καὶ εἰς τὰ τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως ἀτμόπλοια. Εἰς τὰ ἀτμόπλοια τοῦ Λούδ διὰ τὴν ἐκ Σύρου εἰς Ἀθήνας μεταβάσιν, διὰ μὲν τὴν πρώτην θέσιν πληρώνονται δρ. 21, διὰ δὲ τὴν δευτέραν 18.

Ὁ διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τοῦ Ροστὰν διάπλους, διαρκεῖ ἕκτῳ ἡμέρας περίπου, ἐμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν διαμένουσι εἰς Λιβόρνον, Μελίτην καὶ Σύραν. Ὁ ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης νήσου μέχρι Πειραιῶς διάπλους διαρκεῖ ὥρας 12.

Ὅσοι περιηγητὰί ἔχουσι σκοπὸν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰς Ἀθήνας καὶ τινὰ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος χωρὶς νὰ μεταβῶσιν εἰς Τουρκίαν, εἶναι ἴσως προτιμώτερον νὰ ἐκλέγῃσι τὸ τελευταῖον τοῦτο μέσον· διότι θέλουσι συγχρόνως θαυμάσει ἐκ τοῦ πλυσίου, καὶ τὰς ὥραιας νήσους τοῦ Αἰγαίου, αἱ ὁποῖαι, ὅπως λέγει ὁ Λόρδ Βάϋρων·

Un fold
Their long array of sapphire and of gold,
Mix'd with the shades of many a distant isle,
That frown where gentler ocean seems to smile.
(The Corsair, C. the third, 1. St.)

Ἐὰν κατὰ τὸν ἐκ Σύρας εἰς Ἀθήνας διάπλου, τύχη νὰ ἦναι ἡ νύξ, ὡς συνήθως συμβαίνει, ἐκ τῶν ὥραιων ἐκείνων νυκτῶν, ὅτε ὁ οὐρανὸς τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὅλως γαλιναῖος, καὶ ὁ γαλαξίας, ὅμοιος μὲ αὐγὴν διαλάμπουσαν, ἐκπέμπει φῶς εἰς τὸ ὑποῖον ἔμπορῆ τις νὰ ἀναγνώσῃ, τότε ὁ περιηγητὴς θέλει ἰδῆ, παραπλέων τὸ Σούνιον, ὡς ἐπὶ μελαίνου τάπητος κρεμασμένης ὡς σταλακτίτης τὰς στήλας τοῦ ναοῦ τῆς Σουνιαδος Ἀθηνᾶς. Καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐκεῖνο θέαμα θέλει ἀνακαλέσει εἰς τὴν μνήμην τοῦ τὴν ἀρχαίαν εὐκλείαν τῆς Ἑλλάδος, ὅτε ὁ θεῖος Πλάτων ἐδίδασκεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀθανάτου τούτου ἀκρωτηρίου τὴν θείαν σοφίαν εἰς τοὺς μαθητὰς του.

Εἰς τὰ Ἀθηναϊκὰ ξενοδογεῖα ἕκαστος θάλαμος τιμᾶται ἀπὸ 2 ἕως 4 δραχ. τὸ δὲ γεῦμα ἀπὸ 2 1/2 ἕως 5, καὶ τὸ πρόγευμα ἀπὸ 1 1/2 ἕως 3.

Τὸ ἀγῶγιον ἑκάστου ἵππου εἶναι 5 δραχ. τὴν ἡμέραν, καὶ 3 δι' ἓνα μόνον περίπατον· τὸ δὲ τῆς ἀμάξης 12 δραχ. μέχρι 15 τὴν ἡμέραν, καὶ 2 τὴν ὥραν.

Τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν περιήγησιν τῆς Ἑλλάδος βιβλία, εὐρίσκονται παρὰ πολλοῖς ἐν Ἀθήναις βιβλιοπώλαις· ἀλλ' ὅστις σκοπεύει νὰ ἐπισκεφθῆ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἑλλάδος, δὲν πρέπει νὰ λησμονήσῃ ὅτι ὁ Παισανίας (ἐκδοσις τοῦ Κλαβιέ) εἶναι ὁ καλύτερος ὁδηγός.

Χάρτου καὶ μολυβδοκοנדύλων κτλ. ἐκ τῶν τῆς πρώτης ποιότητος δὲν εὐρίσκει τις μεγάλην ποσότητα· ὑπάρχουσι ὅμως τῆς δευτέρας. Οἱ ἔχοντες ἄρα ἀνάγκην τοιούτων, ἄς φροντίσωσιν νὰ προμηθεύωνται πρὶν ἔλθωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Διὰ τὰς περιηγήσεις εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἑλλάδος, εὐρίσκονται ἄνθρωποι οἵτινες ἀναλαμβάνουσιν, ὡς καὶ οἱ ἀμαξηλάται τῆς Ἰταλίας, νὰ κάμωσιν ὁλοκλήρως τὴν ὑπερμεγέθη προμηθεῖαν σας.

τὰ ἔξοδα τῆς ὁδοιπορείας, λαμβάνοντες 20 ἕως 25 δραχ. τὴν ἡμέραν. Ἡ τιμὴ αὐτὴ ἐλαττοῦται ὁσάκις συνοδοιποροῦσι πολλοί, καὶ δὲν ἔχουσι μεγάλας ἀπαιτήσεις.

Διὰ νὰ ἐπισκεφθῆ τις τὴν Ἑλλάδα, εἶναι καλὸν νὰ προτιμᾷ τὸ μεταξὺ τοῦ τέλους τοῦ Σεπτεμβρίου τέχρι τοῦ τέλους τοῦ Μαΐου διάστημα. Ἡ περιήγησις τοῦ ἐσωτερικοῦ δύναται νὰ γείνη καὶ ὅταν φθάσῃ, ἢ καὶ ὅταν πρόκειται νὰ ἀναχωρήσῃ ὁ περιηγητὴς, καθὰ τὸν συμφέρει. Ἐὰν ἀναχωρῶν τις ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἐπιθυμῆ νὰ ἰδῆ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἄς προτιμήσῃ τὸν Ἰούνιον· τὴν μειδιῶσαν τοῦ Βοσπόρου παραλίαν περικαλλύνει τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἢ γλοχυγῆς καὶ θερπνοτάτη φύσις τῆς καθέδρας τῶν Ὄσμανλίδων.

Χάρῃ εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῆς κυβερνήσεως τοῦ φιλομεύσου βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, τὰ μνημεῖα τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος δὲν εἶναι πλέον παραχωρμένα καὶ καταφρονημένα ὡς ἄλλοτε· διότι οἱ καλλιτέχναι δύναται νὰ σπουδᾶσωσιν εὐκόλως αὐτὰ, καὶ μάλιστα τὰ τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐπισκεπτόμενοι αὐτὰ, θέλουσι βεβαίως ὁμολογήσει τὴν ἀλήθειαν τῶν ὅσα εἶπεν ἄλλοτε περὶ αὐτῶν τούτων τῶν μνημείων ὁ ἔνδοξος Σατωδριανός· «Ἐὰν ἀφοῦ ἐπισκέφθῃ τὰ μνημεῖα τῆς Ῥώμης, τὰ τῆς Γαλλίας μ' ἐφάνησαν βάνουσα, τὰ τῆς Ῥώμης μ' ἐφάνησαν εἰς ἀνάστασιν ἀφοῦ εἶδον τὰ τῆς Ἑλλάδος. Δὲν ἐξαιρῶ οὔτε αὐτὸ τὸ πάνθειον μὲ τὴν ὑπερμεγέθη προμηθεῖαν σου.»

Ἐλπίζω, Κύριε, ὅτι ἐξεπλήρωσα τὴν ἐπιθυμίαν σας, καὶ ὅτι ἡ ἐπιστολή μου, ἐὰν τὴν καταχωρήσετε εἰς τὴν ἐπιθεώρησίν σας, θέλει κατὰ τι ὠφελήσει τοὺς καλλιτέχναις καὶ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν Ἑλλάδα.

Τοσοῦτον εὐκόλοι εἶναι σήμερον αἱ συγκοινωναί, ὥστε δὲν εἶναι συγκεχωρημένον νὰ κάθηται τις πλέον εἰς τὴν γωνίαν του, εἴτε εἶναι καλλιτέχνης εἴτε καὶ μὴ.

Δέχθητε, Κύριε, τὴν εὐκρινῆ ἔκφρασιν τῶν αἰσθημάτων μου.

Φωκίων Ῥώμ.

Ἐνδύματα τοῦ τελευταίου σурμοῦ. Μάιος 1848.